

Universeel Veiligheidsplan en Gezondheidsbeleid

PeuterSpelen Westzaan

Kindertuin Westzaan

Februari 2019

Inhoudsopgave Veiligheidsplan en Gezondheidsbeleid Kindertuin Westzaan

Onderwerp	Paginanummer
Inhoudsopgave	Pagina 2
Woord vooraf	Pagina 3
Visie op veiligheid en gezondheid in de Kinderopvang	Pagina 5
Doelen die we ons stellen, toegespitst op veiligheid en gezondheid	Pagina 6
Werkwijze & Borging	Pagina 7
Risico's Veiligheidsaspecten in beeld domein Fysieke Veiligheid	Pagina 8
Risico's veiligheidsaspecten in beeld domein Gezondheid	Pagina 12
Risico's veiligheidsaspecten in beeld domein Sociale Veiligheid	Pagina 14
Schema bladzijdenummers bijlagen	Pagina 17

Bijlagen

Nummer	Onderwerp	Paginanummer
Bijlage 1	Regels Halen en Brengen PeuterSpelen	Pagina 18
Bijlage 2	Protocol Buitenspelen	Pagina 19
Bijlage 3	Protocol Vermissing kind	Pagina 20
Bijlage 4	Beleid: Pedagogische doelen	Pagina 22
Bijlage 5	Ziekte van een Kind (ziektebeleid)	Pagina 24
Bijlage 6	Medicijnverstrekking (ziektebeleid)	Pagina 25
Bijlage 7	Beleid: sociaal emotionele ontwikkeling	Pagina 27
Bijlage 8	Protocol Agressie	Pagina 29
Bijlage 9	Ondergoedregel	Pagina 36
Bijlage 10	Preventieve maatregelen uit protocol Kindermishandeling Kindertuin	Pagina 42
Bijlage 11	Aanpassing Meldcode met afwegingskader 2018	Pagina 43
Bijlage 12	Beleid: Beeldmateriaal en 4 ogen principe	Pagina 44
Bijlage 13	Registratieformulier ongelukken	Pagina 46

Woord vooraf

Voor u ligt het Veiligheidsplan en Gezondheidsbeleid van de Kindertuin Westzaan voor de PeuterSpelengroep in Westzaan.

Het pedagogisch beleidsplan ligt ten grondslag als visie op onze manier van opvang bieden aan kinderen in de leeftijd van 2-4 jaar.

Met dit Veiligheidsplan en Gezondheidsbeleid gaan we meer inhoudelijk in op Veiligheid en Gezondheid in onze PeuterSpelengroep.

Om een werkdocument te hebben dat voor óns meerwaarde heeft, boven de risico-inventarisaties en de pedagogische beleidsplannen, hebben we een document gemaakt dat voor beide groepen in ons lokaal in het pand van ICBS De Rank van toepassing is.

Om helder te hebben wat wij met gebruikte termen bedoelen geven we een aantal definities weer:

Begrip	Definitie	Praktische omschrijving risico's
Fysieke veiligheid	De mate waarin mensen beschermd zijn en zich beschermd voelen tegen persoonlijk leed door ongevallen en tegen onheil van niet-menselijke oorsprong.	Vallen, verstikking, vergiftiging, verbranding, verdrinking, weglopen, klem zitten, snijden, stoten/botsen
Gezondheid	Gezondheid is een gevoel van zowel lichamelijk, als geestelijk als maatschappelijk welzijn. Het betekent meer dan alleen het ontbreken van ziektes.	Binnenmilieu in de opvang, buitenmilieu bij de opvang, ziektekiemen, diëten, medisch handelen
Sociaal Emotionele veiligheid	Hierbij wordt verstaan de bescherming of het zich beschermd voelen tegen gevaar dat veroorzaakt wordt door of dreigt door menselijk handelen Het kind moet kunnen rekenen op een volwassene die voorziet in zijn basale fysieke en emotionele behoefte, die hem beschermt tegen gevaar en die daarin continuïteit en voorspelbaarheid biedt.	Vaste groepsindeling, voorspelbaarheid, regels, mee gaan in toenemende autonomie, grensoverschrijdend gedrag binnen de opvang en buiten de opvang, kindermishandeling, vermissing

In het schoolgebouw van de Rank gebruiken wij 1 lokaal en is ingericht volgens de richtlijnen die gelden in de Kinderopvang.

Doel van dit veiligheidsplan is een aantal documenten te clusteren in één overzichtelijk document, die groep overstijgend geldig zijn. Maandelijks, zoals afgelopen jaren ook het geval is geweest, bespreken wij tijdens onze teamvergaderingen het onderdeel veiligheid en gezondheid. De punten die in dit document naar voren komen, zijn onderwerpen die aan bod komen en waarover we in gesprek zijn. Het document zal dan ook worden aangepast wanneer nodig en tevens besproken worden met de Oudercommissie, als continue proces van evalueren en schakelen, om de kwaliteit van onze opvang hoog te houden en aan te passen waar nodig.

De nadruk in het Veiligheidsplan en Gezondheidsbeleid ligt op preventieve maatregelen, zoals u kunt lezen.

Mocht er onverhoopt iets voorvallen gaan er protocollen in werking waarin concreet beschreven is wat te doen. Bijvoorbeeld in het geval van Vermissing Kind, brand of Kindermishandeling. Derhalve staan er diverse verwijzingen in naar de bijlagen of de website waar grote documenten als de werkplannen & protocol Kindermishandeling op staan als naslagwerk.

De aanleiding voor het schrijven van dit veiligheidsplan en gezondheidsbeleid ligt in het nieuwe wettelijk kader van de wet Innovatie en Kwaliteit in de Kinderopvang (IKK), die 1 januari 2018 van kracht wordt.

De houdbaarheid van dit document is maximaal twee jaar, met de aangegeven maandelijkse evaluatie momenten, die zorgen dat we als team van de Kindertuin ons steeds bewust zijn van en handelen volgens deze werkwijze, zoals met elkaar is afgestemd. We vinden het belangrijk in gesprek te zijn en

te blijven en nemen maatregelen wanneer nodig. Omdat we praktische uitwerkingen verwachten de komende tijd van de Wet IKK, zullen we deze eerste versie na één jaar herzien, of eerder als daar aanleiding voor is.

Het Veiligheidsplan en Gezondheidsbeleid zal op de groep staan en is inzichtelijk voor medewerkers en als naslagwerk te pakken als de situatie daarom vraagt, onderdeel van de teamvergaderingen en inzichtelijk voor ouders.

Het zal ook op de website van de Kindertuin geplaatst worden.

Onderwerpen die voorbijkomen zijn onder meer:

- Risico-inventarisatie van grote risico's m.b.t. fysieke veiligheid met eventueel groot gevolg
- Hoe wij omgaan met grensoverschrijdend gedrag en welke gedragsnorm wij uitdragen en verwachten van ouders en kinderen
- Hoe wij het Vier- ogenprincipe toepassen in onze organisatie
- Hoe onze werktijden zijn geregeld en de achterwacht is geborgd
- EHBO en BHV-certificaten en noodplan

Opgesteld door Miriam Boerema, houder Kindertuin Westzaan, 11 februari 2019.

Visie op veiligheid en gezondheid in de kinderopvang

Onze visie op kinderopvang en op opvoeden is van belang te weten omdat het als basis geldt voor de keuzes die wij maken rondom veiligheid en gezondheid.

Kinderopvang is een van de opvoedsituaties waar een kind mee te maken kan krijgen, buiten het gezin en school. Wij zien de kinderopvang in het algemeen, doch zeker de door ons geboden kinderopvang, als leer- en leefomgeving waarbij wij actief participeren in het leven van een kind en een ondersteunende rol hebben als medeopvoeders van de ouders.

Onze Voorschoolse PeuterSpelengroep is van meerwaarde voor het kind omdat het in aanraking komt met andere kinderen in verschillende leeftijden waar het van kan leren en deelneemt in een groep waar professionals de kinderen uitdagen en het kind belangrijke competenties voor zijn/haar verdere leven kan ontwikkelen in zijn/haar eigen tempo.

Een gezonde en veilige omgeving, waar zorgeloos gespeeld en geleerd kan worden, is van groot belang voor een goede ontwikkeling van een kind en de basis van onze opvang. Daarbij zijn ongelukken niet altijd te voorkomen.

Zie onze pedagogische doelen omschreven in het pedagogisch beleid en in **bijlage: Pedagogische doelen**.

We zijn met elkaar intrinsiek gemotiveerd om het hoogst haalbare op gebied van veiligheid en gezondheid te bewerkstelligen en te waarborgen voor onze geboden opvang.

Wij vinden een goede balans tussen veiligheid enerzijds en ruimte om te ontwikkelen en experimenteren (en fouten te maken) anderzijds, van essentieel belang, ons realiserende dat er een spanningsveld zal blijven bestaan tussen beiden.

De wereld ontdekken vereist ruimte en het verkennen van grenzen. Wat verantwoord is en waarvan een kind iets leert, kan per kind verschillen (gelukkig).

Van ons mag verwacht worden dat wij de grootste risico's in beeld hebben en daar maatregelen in de vorm van protocollen, dagelijkse routine/werkwijze en fysieke maatregelen voor nemen om vanuit een veilige basis bij ons de wereld te gaan ontdekken.

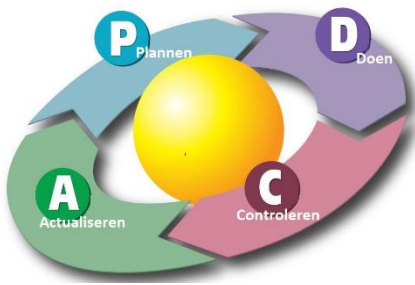
Omdat het nooit veilig genoeg kan in onze overtuiging, is het van belang in gesprek te blijven met elkaar, met ouders, met de oudercommissie, met de toezichthouder en veiligheid en gezondheid in onze opvang continue in het vizier te hebben en er aandacht aan te besteden in de dagelijkse werkwijze en tijdens teamvergaderingen.

Aangezien de PeuterSpelen groep in augustus 2019 zal openen, zal dit Veiligheidsplan en Gezondheidsbeleid eind 2019 geëvalueerd worden om de praktische zaken die naar boven komen aan te passen.

Doelen die we ons stellen, toegespitst op Veiligheid en Gezondheid

- Wij bieden veilige en gezonde kinderopvang, als basisbehoefte van waaruit kinderen en medewerkers zich kunnen ontwikkelen en groeien.
- Wij brengen grote risico's in kaart en zorgen dat kinderen hieraan niet worden blootgesteld, wanneer het onmogelijk is om deze risico's uit te sluiten, nemen wij maatregelen en communiceren deze naar de betrokkenen om een zo veilig als mogelijke situatie te creëren.
- We vinden kleine risico's acceptabel en omschrijven waarom omgaan met kleinere risico's juist een uitdaging zijn en zelfs een leersituatie kunnen zijn.
- We stimuleren kinderen en medewerkers uit stappen te nemen in hun ontwikkeling en dagen hen uit, ook als dat net buiten je comfortzone ligt.
- We houden rekening met ieder kind en individuele medewerker waar mogelijk en zijn ons bewust van afwegingen die gemaakt worden ten gunste van de groep als geheel, waar onze prioriteit ligt.
- We waarderen inbreng van kinderen, ouders, oudercommissie en medewerkers en nemen hen serieus, kwaliteit altijd te kunnen opkrikken, plezier in het werk van medewerkers te verhogen en de betrokkenheid van ouders, speelplezier van kinderen en uitdaging voor medewerkers te creëren.

Werkwijze/borging van het veiligheidsplan en gezondheidsbeleid

Plannen:

We kijken naar onze dagelijkse werkzaamheden en bespreken waar er verbeteringen kunnen worden doorgevoerd. We bespreken dat in de teamvergadering die maandelijks plaats vindt. In acute situaties wordt er gelijk gehandeld. Doelen worden vastgelegd en er worden notulen gemaakt van de teamvergaderingen en de oudercommissievergaderingen. Alle input wordt serieus genomen en overwogen. Medewerkers voelen zich veilig feedback te geven op beleidszaken en professioneel handelen van elkaar en zijn betrokken bij de gang van zaken (waaronder het veiligheidsplan en gezondheidsbeleid).

Doen:

We voeren de geplande verbeteringen uit op een veilige manier, zelf of door ingehuurde professionals.

Check:

We evalueren de doorgevoerde verbetering en vergelijken deze met de oorspronkelijke situatie en of het daadwerkelijk een meerwaarde oplevert. We communiceren met betrokkenen hierover en zijn transparant over eigen handelen en overwegingen die genomen zijn en kunnen motiveren waarom we voor de betreffende optie hebben gekozen.

Actualiseren:

We stellen bij waar nodig. We communiceren met betrokkenen hierover en zijn transparant over ons eigen handelen en waarnemingen. We maken gebruik van de mogelijkheid in de nieuwsbrieven van de Kindertuin huidige regels of aangepaste maatregelen bekend te maken aan ouders en de oudercommissie, de school en/of andere betrokkenen.

Risico's veiligheidsaspecten in beeld

Fysieke veiligheid

Om risico's in kaart te brengen hebben we de afgelopen jaren gewerkt met de risico-inventarisaties Veiligheid en Gezondheid, een methode van Stichting Consument en Veiligheid voor de Kinderopvang.

Derhalve zijn onze risico-inventarisaties de basis van hieronder beschreven veiligheidsrisico's. De volledige RI&E's 2016 (werkdokument) staan op de website www.kindertuin.nu

De veiligheidsaspecten rondom fysieke veiligheid maar met mogelijk kleinere gevolgen dan omschreven in het schema hieronder, hebben vanzelfsprekend ook onze aandacht.

Veiligheidsaspecten met, door ons geclassificeerd, als grote risico's zijn:

Veiligheidsrisico <u>Fysieke veiligheid</u> omschreven per situatie risico's met mogelijk grote gevolgen:	(Genomen) (Preventieve) Maatregelen en plan van aanpak in betreffende situatie	Wat te doen als situatie zich voordoet	Te nemen acties & verantwoordelijkheid
Kind rent ongezien naar buiten of rent weg als het wordt opgehaald	• we leren kinderen goede verkeersvaardigheden • we hanteren strikte regels bij het brengen en halen, deurbeleid (zie beleidsplan) • er zijn regels opgesteld m.b.t. halen en brengen op de groepen • kinderen gaan samen met een ouder van de groep af door de deur, nooit alleen • ouders worden geattendeerd op de haal en brengregels	Protocol Vermissing Kind gaat in werking bijlage 4 Eventueel verlenen van EHBO	• regels herhalen bij ouders, voorlezen van regels en op de KDV groep en bespreken op de NSO groep • hekje en deuren regelmatig controleren met de schoonmaak • ouders aanspreken wanneer regels en/of deurbeleid niet gehanteerd wordt • bespreken met ouders en nieuwe ouders van de regels en de verwachtingen • attenderen in nieuwsbrief om regels te helpen herinneren • briefje op de deur met de regels over aanbellen
Kind komt in aanraking met elektriciteit	• de meterkast bevindt zich in de entree van de school aan de voorzijde. De deur is dicht en voorzien van pictogram • er hangen geen losse snoeren in het lokaal • stopcontacten zijn hoog geplaatst op 140 cm	Verlenen van EHBO	• alert zijn in de dagelijkse werkwijze
Kind haalt medicijnen/sigaretten of andere gevaarlijk spullen uit tassen van medewerkers	• de tassen van medewerkers zitten in een aparte kast hoog opgeborgen • we hanteren een zero-tolerance beleid met betrekking tot roken • medewerkers hebben geen sigaretten bij zich en er wordt in en om het pand niet gerookt • eventuele medicijnen worden op kantoor/pauze ruimte opgeborgen dat niet toegankelijk is voor kinderen	Verlenen van EHBO	• alert zijn in de dagelijkse werkwijze, elkaar open aanspreken • ouders informeren en aanspreken • jaarlijkse onaangekondigde controle doen • nieuw personeel/stagiaires informeren
Kind stopt kleine voorwerpen in de mond	• het lokaal wordt dagelijks nagekeken en opgeruimd en schoongemaakt • medewerkers beschikken over EHBO-vaardigheden	Verlenen van EHBO	• alert zijn in dagelijkse werkwijze • schoonmaakroosters specifiek maken en af tekenen dagelijks

	• bij aanschaf van speelgoed, knutselmateriaal en ontwikkelingsmateriaal overwegen we de risico's • met klein speelgoed op de groep spelen we onder toezicht van medewerker aan tafel en niet op de grond • speelgoed wordt gelijk opgeruimd als ergens mee is gespeeld		
Kind heeft toegang tot lotions, alcohol spray of schoonmaakartikelen	• bij de keuken in de ruimte met ook de toiletten, staat alcohol spray i.v.m. desinfectie van de commode en toilet na iedere verschooning/wc gang • er is altijd een medewerker aanwezig bij een verschooning • schoonmaakartikelen voorraad staat hoog in kast en geopende schoonmaakartikelen staan hoog in keuken op de groep • we laten geen sopjes, dweilemmers en schoonmaakartikelen slingeren tijdens en na het schoonmaken • er is één wc waar wij gebruik van maken en waar kinderen uit de school geen gebruik van maken	Verlenen van EHBO	• in dagelijkse werkwijze zijn we alert • schoonmaakroosters worden afgetekend • overleggen wc-deur laten beplakken met logo kindertuin
Kind brandt zich aan heet water of krijgt thee over zich heen	• uit de kraan komt water dat maximaal 40 graden is in het lokaal • er staan geen dozen of speelgoed in de buurt van de keuken waardoor een kind bij het aanrecht kan • we gebruiken louter hard plastic bekers, geen glas of porselein op de KDV groep • hete dranken kunnen alleen in het keukentje van de school, buiten het lokaal, worden gemaakt • bekers met hete drank worden hoog weggezet, buiten bereik van kinderen wanneer er niet van gedronken wordt • ter preventie van legionella is er een doorstroom cv-ketel en laten we op maandagmorgen een paar minuten het water stromen voordat we het water gebruiken	Verlenen van EHBO	• we zijn alert bij de dagelijkse routine, leren nieuwe medewerkers het zelfde te doen en vertellen ouders waarom we dat doen en geven bezoek uitleg • jaarlijkse inspectie legionella door de school
Kind snijdt zich aan een mes	• er staan geen dozen of speelgoed bij het aanrecht van de keuken waardoor een kind bij het aanrecht kan • messen worden zorgvuldig opgeborgen in de lades in het keukentje in het lokaal • oudere kinderen, die over een goede motoriek beschikken, worden stapsgewijs geleerd hoe om te gaan met messen in het dagelijkse gebruik	Verlenen van EHBO	• routine bij opruimen en uitruimen vaatwasser in het dagelijks handelen
Kind glijdt uit over een gladde vloer	• schoonmaakwerkzaamheden gebeuren zo veel mogelijk als er geen/weinig kinderen zijn • de keuken is onderdeel van de groep • dweilwater en sopjes worden gelijk na gebruik opgeruimd	Verlenen van EHBO	• goede routine in dagelijks handelen. Goed voorleven van de regels m.b.t. lopen i.p.v. rennen

	• schoonmaakartikelen staan op vaste veilige plekken • we hanteren regels in de groepen zoals binnen lopen (niet rennen) en adviseren ouders anti-slipsokken voor hun kinderen te kopen. medewerkers beschikken over EHBO-vaardigheden		
Kind raakt betrokken bij een ongeval bij een uitstapje buiten de deur	• kinderen worden veilig vervoerd op stoel-verhogers in de auto • we dragen herkenbare hesjes van de kindertuin als we ons buiten het pand begeven • De kinderen lopen aan een loopkoord en houden zelf een dier vast van het koord • We leren goede verkeersvaardigheden aan en leven zelf de regels voor • De nooduitgangen worden vrijgehouden, zowel aan de binnenzijde	Verlenen van EHBO	• Consequent zijn in dagelijkse werkwijze
Kind kruipt onder de omheining door en komt klem te zitten	• Wanneer de grond verzakt zullen er maatregelen getroffen worden om weer aansluiting met het schoolplein te krijgen • We zorgen voor genoeg uitdaging op het plein is • De omheining wordt regelmatig met buitenspelen gecontroleerd of het nog heel is	Verlenen van EHBO	• Controle en dagelijkse werkwijze • Opnemen bij maandtaken in schoonmaakrooster • Inspectie hek • Check up protocol Buitenspelen voor PeuterSpelengroep
Kind doet het hek open en rent de straat op vanaf het schoolplein	• Het hek op het schoolplein heeft een dubbele handeling nodig om te kunnen openen, waarbij een borgpen op de grond en een klink om het hek te kunnen openen • Het hek is dicht en wordt gecheckt we als we gaan buitenspelen • kinderen spelen nooit alleen buiten	Protocol Vermissing kind in werking	• Check up protocol Vermissing Kind voor PeuterSpelengroep • Dagelijkse werkwijze
Een kind raakt betrokken bij brand in het pand	• De stekkers van alle machines gaan bij sluiting van de groep uit het stopcontact tegen doorbranden • We oefenen ten minste tweemaal per jaar met kinderen • We gebruiken het noodplan van school dat is goedgekeurd door de brandweer • We gebruiken een evacuatiekoord. Als we naar buiten gaan gebruiken we deze ook zodat kinderen dat gewend zijn	Noodplan in werking, naar verzamelplaats buiten pand als brand niet te blussen is	• Jaarlijkse controle boiler keukentje • Jaarlijkse controle brandblussers, noodverlichting (school) • Alle medewerkers beschikken over BHV en EHBO-certificaat dat in company jaarlijks gehouden wordt • De dag- agenda aan- en afwezigheid wordt altijd bijgehouden • Evacuatiekoord aanschaffen
Kind valt van grote hoogte	• De vide kan worden afgezet als de pedagogisch medewerker die dag inschat dat dat het beste is • Op de vide wordt rustig gespeeld en groepsregels worden voorgeleefd en uitgelegd	EHBO verlenen	• Alert zijn in dagelijks handelen • Groepsregels worden uitgelegd

Vanuit ons pedagogisch beleid kan gedestilleerd worden dat wij er alles aan doen een zo fysiek veilig mogelijke omgeving te creëren voor onze op te vangen kinderen en medewerkers. Wij documenteren incidenten via onze formulieren (bijna) ongelukken (**zie Bijlage Registratie (bijna) ongevallen**).

We beschermen kinderen tegen onaanvaardbare risico's en willen we ongelukken en ziektes voorkomen. Over-bescherming en geen oog hebben voor de groeiende autonomie van het kind doet het kind echter geen goed.

We maken een goede afweging en zijn ons bewust van risicovolle situaties, die voor twee jarigen een groter risico vormen dan voor een bijna vier jarig kind. Omgaan met kleinere risico's geeft mogelijkheden tot groei. Bijvoorbeeld oneffenheden buiten geven mogelijkheden de motoriek van een kind te versterken en een goed lichaamsbesef te ontwikkelen. Dat je buiten ook een splinter kunt oplopen of kunt botsen zijn risico's waar we goed in begeleiden, maar die niet uit te sluiten zijn.

We begeleiden kinderen door regels goed voor te leven, door oog te hebben voor de ontwikkelfase van een individueel kind en daarop in te spelen door bijvoorbeeld de buiten box neer te zetten als er veel grote kinderen op de auto's aan het rijden zijn, om een klein kind dat nog niet loopt te beschermen, maar tegelijkertijd ook uitdaging te bieden en de mogelijkheid buiten op een veilige manier te beleven voor de allerkleinsten.

Door het ervaren van risicovolle (aanvaardbare risico's van zelfsprekend) tijdens het spelen, biedt het kinderen de mogelijkheid tot het ontwikkelen van risicocompetenties waarbij ze risico's leren in te schatten. Ze worden in de gelegenheid gesteld cognitieve competenties te ontwikkelen om de juiste afwegingen te maken wanneer een risicovolle situatie zich (opnieuw) voordoet.

Van de medewerker mag worden verwacht, buiten het begeleiden van vrij spel, dat ze initiatief toont en een sensitieve houding heeft, waardoor het kind gezien wordt, er signalen opgevangen worden en juist geïnterpreteerd en hier effectief mee omgaat. We geven complimentjes aan kinderen, helpen ze formuleren en woorden geven aan gevoelens en begeleiden actief spontane leermomenten.

Risicocompetenties heb je nodig en het kan het kind helpen zijn zelfvertrouwen te vergroten en een positieve houding te ontwikkelen en uitdagingen aan te gaan, in contact zijn met je lijf, "hoera"-momenten te creëren door te ervaren dat het kind het zelf kan en groeit in onafhankelijkheid en doorzettingsvermogen.

Wij zijn van mening dat, gesteund door wetenschappelijke onderzoeken de laatste jaren, dat het goed aansluiten bij het kind en uitdagen voor een volgende stap, evenals het leren omgaan met risico's, een positieve invloed heeft op de fysieke en mentale gezondheid en veerkracht van kinderen en goed is voor het ontwikkelen van sociale vaardigheden zoals het omgaan met conflicten onderling en emoties herkennen van andere kinderen in de groep. Maar ook het ontwikkelen van motorische vaardigheden en lichaamsbewustzijn.

(Zie website www.veiligheid.nl met verwijzingen naar wetenschappelijke artikelen)

Risico's veiligheidsaspecten in beeld

Gezondheid

Veiligheidsrisico Gezondheid omschreven per situatie risico's met mogelijk grote gevolgen:	(Genomen) (Preventieve) Maatregelen & plan van aanpak in betreffende situatie	Wat te doen als situatie zich voordoet	Te nemen acties & verantwoordelijkheid
<i>Binnenmilieu:</i> Kind komt in aanraking met ziektekiemen van een ander kind door hoesten, niezen of ontlasting	• Kinderen moeten regelmatig hun handen wassen en hun neus snuiten • Tissues voor het schoonmaken van neus worden eenmalig per kind gebruikt en daarna gelijk weggegooid • Medewerkers wassen hun handen na hulp bieden met neus schoonmaken • Washandjes en snoetenpoetsers worden per kind eenmalig gebruikt en washandjes daarna gewassen • Was zoals handdoeken en dweilen worden op de hooflocatie in de kookwas gewassen • Kinderen wordt een goede hoest hygiëne geleerd door hoofd weg te draaien en elleboog voor de mond te houden • Handen wassen doen we tenminste na niezen, hoesten, buiten spelen en voor en na het eten en na wc gebruik • Tijdens en na ieder toiletbezoek worden kinderen geholpen en wordt de wc-bril gereinigd met alkoholspray • Na verschoning op de commode wordt ook de mat gereinigd met alkoholspray • Natte handdoeken worden meermaals vervangen per dag • De kraan, spoelknop, wc-bril, deurkrukken en vloer worden meermaals per dag gereinigd en afgetekend op schoonmaakrooster • Medewerker gebruikt handschoenen bij verschonen van poepbroeken, helpen bij billen afvegen en schoonmaak ter preventie van overdracht ziektekiemen via de medewerker	Zie maatregelen	• Schoonmaakroosters up to date houden • Per dag en datum wordt er afgetekend • Nieuwe medewerkers worden goed ingewerkt in werkwijze • Dagelijkse werkwijze
<i>Medisch handelen:</i> Kind wordt niet of onjuist medisch behandeld door onvolledige of onjuiste informatie	• Bij inschrijving en intake vragen wij door over belangrijke medische informatie rondom diëten, allergieën, medicijnen en bijzonderheden die van belang zouden kunnen zijn • We hebben in een oogopslag duidelijk welke bijzonderheden welk kind kent op de bijzonderhedenlijst in de kast op beide groepen • We kunnen alleen in uitzonderlijke gevallen toedienen van medicatie	Verlenen EHBO, Hulp inschakelen	• Gesprek bij intake en noteren van overdracht en op bijzonderhedenlijst noteren • bijzonderheden lijst maandelijks aanpassen • EHBO dozen 2x per jaar check op volledigheid en THT • kennis medewerkers up to date houden door jaarlijkse EHBO-cursus en app rode kruis is beschikbaar

	verzorgen onder bepaalde voorwaarden (zie bijlage) • Bij een dreigende situatie nemen wij contact op met de ouders en de eigen huisarts van het kind • Wij adviseren gevraagd en ongevraagd aan ouders in geval van vermoeden besmettelijkheid, ziekte of andere situatie		• GGD handboek 0-4 en 4-12 jarigen staan in app van de GGD-site kan worden bekeken • Bijzonderheden worden opgeschreven in kind dossiers en in de dagagenda een uitroepteken geplaatst bij het kind, als teken dat de kind gegevens gelezen moeten worden door een collega • Jaarlijkse update gegevens ouders, verzekering, huisarts etc.
<i>Binnenmilieu</i> Kind verblijft in een ruimte die bedompt ruikt, te koud is, te warm is, te vochtig of te droog is	• In het lokaal wordt goed en dagelijks constant geventileerd • een luchtreiniger en een luchtbevochtiger • In het pand hangen op diverse plekken groene planten om de luchtvochtigheid en CO2 waarde op natuurlijke wijze te helpen op gezond peil te houden • Er hangt op de groep een CO2 meters en dagelijks worden temperatuur, luchtvochtigheid en CO2 genoteerd op schoonmaakrooster	Luchtreinigers hoog zetten, veel spuien in ruimte	• Bijhouden in schoonmaakrooster wanneer luchtfilters vervangen zijn (tenminste 2x per jaar) • Dagelijkse werkwijze

Risico's veiligheidsaspecten in beeld

Sociale Veiligheid

We willen kinderen beschermen tegen zaken die op een negatieve manier invloed kunnen hebben op hun ontwikkeling, doch zeker op de sociaal emotionele ontwikkeling.

Het stagneren van een van de ontwikkelgebieden kan verstrekkende gevolgen hebben voor het kind.

We hebben aandacht voor het opbouwen van zelfvertrouwen en eigenwaarde van het kind, het respecteren en aanleren van grenen aangeven en overdragen van normen en waarden. We helpen bij het oplossen van conflicten tussen kinderen onderling en leren woorden te geven aan emoties en weergeven van gevoelens.

Op de PeuterSpelengroep dragen we regels over door ze met name voor te leven, dingen uit te leggen, in verhaalvorm middels prentenboeken en behandelen van thema's.

Veiligheidsrisico Sociale Veiligheid omschreven per situatie risico's met mogelijk grote gevolgen:	(Genomen) (Preventieve) Maatregelen & plan van aanpak in betreffende situatie	Wat te doen als situatie zich voordoet	Te nemen acties & verantwoordelijkheid
Een kind komt in conflict met een ander kind	- wij stimuleren kinderen sociaal wenselijk gedrag te vertonen. Dat doen we door complimenten te geven en door alternatieven aan te reiken in een niet wenselijke situatie - we begeleiden conflictsituaties van ongelijke leeftijden en observeren wanneer we er zeker van zijn dat kinderen sociale vaardigheden bezitten waarmee ze zelf het conflict kunnen oplossen, we sturen bij wanneer nodig - kinderen mogen hun grens aangeven en worden geholpen deze onder woorden te brengen - respecteren van elkaar is een belangrijke waarde die we voorleven - we geven elkaar privacy en zitten niet ongewenst aan een ander - we tolereren geen pesten van andere kinderen en helpen waar nodig en bespreken signalen met elkaar en met ouders - we volgen ons agressieprotocol (zie bijlage)	Hulp bieden, begeleiden, sensitieve houding	- groepsregels - dagelijkse werkwijze - protocol agressie waar ook preventieve gedragsregels in zijn opgenomen
Kind komt in situatie waarbij sprake is van een voor het kind bedreigende situatie waarbij sprake is van ongelijke machtsverhouding en er schade berokkend wordt aan het kind in de vorm van fysiek of psychisch letsel	- wij hanteren "de ondergoedregel" om aan kinderen duidelijk te maken dat je baas bent over je eigen lijf (bijlage) - we bespreken maandelijks in de teamvergadering het protocol kindermishandeling en signalen vanuit de groep of collega's onderling (zie protocol Kindermishandeling volledig op de website van de Kindertuin)	Protocol Kindermishandeling in werking	zie protocol kindermishandeling met afwegingskader

	• we bespreken gedragsregels met elkaar • alle seks, porno en websites die hiermee verband houden worden centraal geblokt • in thema's die we behandelen komen intimiteit en seksualiteit voorbij gedurende het jaar • we hebben basisafspraken in het team gemaakt over bespreken van seksueel gedrag en preventieve maatregelen geformuleerd • alle medewerkers, beroeps-stagiaires, vrijwilligers hebben een Verklaring omtrent het Gerag van na 2013 en staan onder Continue Screening • we hanteren een vierogenprincipe (uitwerking hieronder)		
Kind, medewerker of bezoeker komen in onveilige situatie in/om het pand	• voor het lokaal geldt dat er meegekeken kan worden via een camera die in het lokaal hangt. Er mag verwacht worden dat hier een preventieve werking van uit gaat omdat men nooit "alleen" is en er live kan worden meegekeken en achteraf situaties kunnen worden teruggekeken • in bedreigende situatie voor medewerker kan er met 112 gebeld worden waar we zijn aangesloten en er op dat moment de camera's worden ingeschakeld om op afstand mee te kijken en in te schatten wat de situatie is • we hanteren de privacywet en regelgeving en laten personeel, stagiaires en ouders tekenen voor het gebruik van camera's • wij hanteren Protocol Agressie (zie bijlage) • wij hebben altijd een achterwacht voor situaties wanneer een medewerker zich onveilig voelt, onzeker is over een te nemen beslissing, of er gehandeld moet worden ingeval van onveilige situatie voor een kind. De achterwacht is binnen 15 minuten ter plaatse en altijd beschikbaar voor telefonisch overleg via telefoonnummer 06 22674297 • we dragen zorg voor up to date lijst met telefoonnummers van ouders van kinderen die wij opvangen • we vragen ouders een noodnummer op te geven • gegevens worden regelmatig, doch tenminste tweemaal per jaar gecheckt • medewerkers geven een noodnummer op dat gebeld kan worden wanneer dat nodig is voor hen zelf	112 in noodsituatie bellen Niet spoedeisend wel Politie 0900-8844 Adres PeuterSpelen Westzaan is J.J. Allanstraat 149	• up tot date houden gegevens van kinderen m.b.t. medische indicaties, diëten en bijzonderheden in dagelijkse werkwijze • noodlijsten met telefoonnummers updaten wanneer er nieuwe kinderen instromen of gegevens wijzigen • nieuw personeel noodnummers vragen en noteren • controle jaarlijks uitvoeren aan beveiligingssysteem en doormelding check met alarmcentrale

	• op de tablet staat een appje om met de camerabeelden mee te kunnen kijken		
--	---	--	--

Bijlagen

Nummer	Onderwerp	Paginanummer
Bijlage 1	Regels Halen en Brengen PeuterSpelen	Pagina 18
Bijlage 2	Protocol Buitenspelen	Pagina 19
Bijlage 3	Protocol Vermissing kind	Pagina 20
Bijlage 4	Beleid: Pedagogische doelen	Pagina 22
Bijlage 5	Ziekte van een Kind (ziektebeleid)	Pagina 24
Bijlage 6	Medicijnverstrekking (ziektebeleid)	Pagina 25
Bijlage 7	Beleid: sociaal emotionele ontwikkeling	Pagina 27
Bijlage 8	Protocol Agressie	Pagina 29
Bijlage 9	Ondergoedregel	Pagina 36
Bijlage 10	Preventieve maatregelen uit protocol Kindermishandeling Kindertuin	Pagina 42
Bijlage 11	Aanpassing Meldcode met afwegingskader 2018	Pagina 43
Bijlage 12	Beleid: Beeldmateriaal en 4 ogen principe	Pagina 44
Bijlage 13	Registratieformulier ongelukken	Pagina 46

Bijlage 1. Regels rondom Brengen & halen

De PeuterSpelengroep is de dagen open gelijk aan de schooldagen. Dat is gemiddeld 40 weken per jaar. Brengen kan tussen 08.30 en 08.45 uur. We geven een hand bij binnenkomst. Halen als de deur van de groep open gedaan wordt om 11.25 uur.

We houden ons aan een dagprogramma en voor de rust op de groep wordt ertussendoor niet gebracht op gehaald, tenzij anders afgesproken of gemeld.

De PeuterSpelengroep van de Kindertuin probeert stress bij het brengen en halen zo veel mogelijk te vermijden en verlangt daarom van de ouders dat ze het kind komen brengen, volgens gemaakte afspraak.

Ouders zeggen duidelijk dat ze weggaan en dat ze straks weer terugkomen. We zwaaien de ouders samen uit bij het raam van de groep. Als het kind verdrietig is, wordt het overgenomen van arm van pappa of mamma. Het kind wordt getroost en we gaan samen zwaaien. Soms is het nodig het kind af te leiden door samen iets te gaan doen.

Er wordt eerlijk verslag gedaan en opvallende zaken in gedrag en ontwikkeling eerlijk besproken.

Kinderen mogen van thuis een vertrouwde knuffel of iets dergelijks meenemen. Ander speelgoed wordt opgeborgen in de luizenzak van het betreffende kind en kan later weer meegenomen worden naar huis.

Bij **brengen** hanteren wij de volgende gedragslijn:

Ouders die het kind brengen, komen via de gang van de school de groepsruimte binnen. Bij de kapstok wordt door ouders de jas uitgedaan en opgeruimd in de luizenzak en aan de kapstok gehangen. Schoenen of laarzen worden in de daarvoor bestemde bak gedaan bij de kapstok. Binnen lopen wij op (anti slip) sokken of sloffen.

De spullen van het kind (reservekleertjes, knuffel en evt. dieetvoeding) gaan in de luizenzak van het kind. Wandelwagens, buggy's en autostoeltjes kunnen wij niet opslaan en moeten weer mee naar huis.

Bij het **halen** geldt in grote lijnen de volgende gedragslijn:

De spulletjes van de kinderen zijn verzameld en worden gepakt door de ouders.

De ouders komen de kinderen om 11.25-11.30 uur uiterlijk halen, onze deuren sluiten om 11.30 uur. Dan is er nog tijd voor een mondelinge overdracht. Ouders bellen als zij onverhoopt later komen. Ouders melden zich bij de pedagogisch medewerker op de groep of buiten, net waar ze op dat moment zijn om overzicht te bewaren hoeveel kinderen er onder onze verantwoordelijkheid vallen op dat moment.

Om rust op de groep te bewaren is het belangrijk na een korte overdracht van de groep de spullen gepakt worden en het kind met pappa of mamma mee gaat. Het ontmoeten en bijkletsen van ouders onderling houden wij buiten de groep omdat dat storend is voor de kinderen die aanwezig zijn. Dit geldt ook bij het brengen.

De ouders kleden de kinderen aan (jassen/schoenen). Het kind heeft dan al afscheid genomen op de groep van de andere kinderen en de pedagogisch medewerkers. Er moet gelet worden op alle kinderen bij het openen van de deur ter voorkoming van gevaarlijke situaties. Ouders mogen voor andere ouders die bij de voordeur staan te wachten, niet opendoen zonder toestemming van de dienstdoende pedagogisch medewerker.

Er is een mondelinge overdracht hoe het verloop van de dag was en bijzonderheden over het kind.

*Wanneer kinderen niet door ouders gehaald worden moet dit van tevoren door de ouder zelf worden aangegeven. Het kind wordt **niet** aan een ander meegegeven. Wel zal telefonisch contact worden gezocht met de ouders of kind meegegeven mag worden.*

Ouders moeten hun medewerking verlenen aan onze regels rondom brengen/halen en ons beleid om de veiligheid van eigen en andere kinderen te waarborgen.

Bijlage 2: Protocol Buitenspelen PeuterSpelen

Algemeen:

- Check of poort gesloten is
- Poort blijft bereikbaar i.v.m. brandveiligheid, er staat niets voor of achter de poort
- We checken op zwerfvuil (over het hek of muur gegooid o.i.d.)
- Zandbak wordt gecheckt en door school gebruikt/afgesloten

Specifieke regels:

- We spelen in overleg met andere groepen uit school groepen buiten
- Bij gezamenlijk buitenspelen worden de "eigen" stamgroep kinderen door de eigen leidster in de gaten gehouden
- Als er zwembadjes opgezet worden dan constant toezicht erbij, anders leeggooien, ook in geval van naar de wc gaan van kinderen, deur opendoen voor ouders etc. als je niet kunt waarborgen dat er toezicht is
- Zandbakzand wordt regelmatig vervangen, overleg met school
- Kinderen zijn nooit alleen buiten!
- Speelgoed wordt opgeruimd

Buiten het terrein:

- Kinderen van PeuterSpelengroep lopen aan loopkoord buiten naar bijvoorbeeld bieb-bus
- We dragen veiligheidshesjes of t shirts buiten ons eigen terrein
- We hebben telefoon mee buiten het terrein

Bijlage 3: Protocol Vermissing Kind

Inleiding

In dit protocol Vermissing Kind staan de richtlijnen voor de handelwijze die medewerkers van de Kindertuin Westzaan volgen wanneer een kind vermist wordt tijdens de opvang.

Onder vermissing verstaan we het volgende:

- *Een kind is tegen verwachting in afwezigheid voor de persoon die toezicht houdt op een groep kinderen.*
- *Er is sprake van een plotselinge onverwachte afwezigheid.*
- *De verblijfplaats van een kind onbekend is en het in diens belang is dat de verblijfplaats wordt vastgesteld.*

Preventief beleid

- Weet hoeveel kinderen op de groep (zouden) moeten zijn aan de hand van de planningslijst
- De kans dat een kind wegloopt of door een onbekende wordt meegenomen is het grootst tijdens de haal en breng tijden.
- De entree deur is dicht
- Ouders wordt medewerking gevraagd op te letten of de deur goed dicht is bij komen en vertrekken (in het slot valt en van de buitenkant niet meer te openen is)
- Medewerkers zijn op de hoogte van dit protocol.
- Poorthek is altijd gesloten en wordt met buitenspielen gecheckt.
- Wanneer wij ons met de kinderen buiten het hek begeven doen we standaard groene shirts of veiligheidshesjes aan.
- Noteer op de prestatielijst hoe laat kinderen gehaald zijn en tel opnieuw de kinderen zodat je het aantal weet. Kinderen die opgehaald zijn worden afgestreept op de planning.
- Een medewerker van de Kindertuin mag de voordeur openen en mensen binnenlaten.
- Alle kinderen moeten worden opgehaald door hun vader of moeder. Als iemand anders het kind komt halen moet dit van tevoren zijn gemeld door zijn ouders. Staat er iemand voor de deur die zegt het kind te komen halen wordt eerst contact gezocht met de ouders per telefoon. Zijn ouders niet bereikbaar wordt het kind niet meegegeven.

Vermissing bij aanvraag van de opvang

- Er wordt contact gezocht met de leerkrachten van het betreffende kind en bij andere kinderen gevraagd of het betreffende kind aanwezig was op school als 't kind p school kwijt s/ raakt
- Er wordt contact gezocht met de hoofdlocatie 075 6150217 of 06 22674297 om te checken of er een interne fout is gemaakt met doorgeven van het aantal kinderen.
- Ouders worden gebeld.
- Ouders ontvangen een email waarin voor de volgende keer om alertheid met afmelden gevraagd wordt om ongerustheid te voorkomen en te zorgen voor een prettig begin van een opvangdag.
- Ouders kunnen altijd bellen met 0756150217 of 0622674297 om kind af te melden of bijzonderheden te melden of te e-mailen naar info@kindertuin.nu mits een dag van tevoren om melding te maken van afwezigheid of bijzonderheid.

- Op de PeuterSpelengroep wordt om 08.45 uur gestart met het programma en ouders gebeld van kinderen die er nog niet zijn.

Vermissing tijdens de opvang

Wanneer je ontdekt dat je een kind mist volg je een aantal stappen die helpen het vermiste kind op te sporen. Het betreft het opsporen van het kind natuurlijk, maar ook het verzamelen van informatie over het kind en over de omstandigheden van de vermissing.

Volg deze stappen:

- Meld bij je collega in de school dat je een kind mist. Zorg dat de groep kinderen onder toezicht blijven van een volwassene.
- Kijk hoe laat het is.
- Verzamel alle kinderen en sommeer hen aan tafel te gaan zitten en bij personeel van school te blijven, stagiaire o.i.d. een collega zal zich ter plaatse begeven als er niemand op school beschikbaar is. Het is een noodsituatie. Geef dat goed aan.
- Neem telefoon in je zak en de noodgegevens waar foto's van kinderen opstaan. Er zitten foto's in de nooddassen. Wordt na de zomervakantie en na de kerstvakantie geüpdatet.
- Controleer in het gebouw alle ruimtes en kasten, toiletruimte etc. of omgeving en roep al zoekende de naam van het kind.
- Controleer de voordeur, ramen en het schoolplein hek om route te bepalen waar het kind geweest is.
- Vraag middels het laten zien van foto van de noodgegevens mensen op en rond het schoolplein of rond het pand of ze het kind hebben gezien.
- Bel na 15 minuten de politie op nummer 0900-8844 om signalement door te geven.
- Volg instructies politie en hou contact met collega van de Kindertuin

Wanneer het kind terecht is de politie bellen/informereren en de vermissing intrekken!

Alle betrokkenen ook inseinen s.v.p.!

Bijlage 4. Onze pedagogische doelen

Vanuit het wettelijk kader geven wij uitvoer aan de omschreven pedagogische doelen van Risken- Walraven (2004) zoals omschreven in de Wet Kinderopvang en de herziene Wet IKK (2017) en bieden wij verantwoorde kinderopvang en zorgen wij ervoor dat we kinderen tenminste:

Emotionele veiligheid bieden in een veilige en gezonde omgeving

Ervoor zorgen dat kinderen zich thuis voelen, zich prettig voelen en het naar hun zin hebben en mogen zijn wie je bent, zorgdragen voor fysieke veiligheid in ruimte, materialen en eisen die de Wet Kinderopvang stelt en sociaal-emotionele veiligheid door duidelijk en voorspelbaar zijn in gedragingen en structuur van de dag en indeling van de groep.

Gelegenheid bieden tot bevorderen van sociale competentie

Oefenen van sociale kennis en vaardigheden, zoals communiceren en met taal kunnen uitleggen wat je zou willen en voelt, omgaan met conflicten, anderen helpen en samenwerken en een stimulerende omgeving zijn waar je vanuit veiligheid mag ontdekken.

Gelegenheid bieden tot socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden

Respectvolle omgang met anderen leren en kennis maken met normen en waarden in de samenleving, gebruiken en gewoontes leren kennen.

Gelegenheid bieden om persoonlijke competentie te bevorderen

Ontwikkelen van zelfstandigheid, zelfredzaamheid, zelfvertrouwen en eigenwaarde, flexibiliteit en creativiteit, waarbij positief opvoeden en uitdagingen bieden belangrijke tools zijn.

Subdoelen zijn hierbij:

Stimuleren in het opdoen van motorisch-zintuigelijke competenties

Zelf dingen mogen ontdekken en leren doen, van zelf eten en drinken tot zelfstandig je jas aan doen.

Kennis laten opdoen en plezier ervaren bij expressieve en beeldende competenties

Zingen, muziek maken, tekenen, verven en op andere manieren beeldend bezig zijn; procesgericht niet resultaatgericht, grenzen leren ontdekken van je eigen lijf en uitdrukking geven aan je gevoelens of een verhaal/ervaring.

De omschreven pedagogische doelen hebben een pictogram gekregen om aan te geven welke competenties het accent krijgen binnen de onderwerpen, die verder zijn uitgediept. Soms liggen de competenties erg verweven en krijgen onderwerpen meerdere pictogrammen toegewezen. Andersom wanneer één pictogram is toegevoegd kan er van alle zes iets te proeven zijn in één genoemd onderwerp.

We benoemen verschillende items en behoeften tijdens verschillende ontwikkelingsfasen van kinderen gedurende de opvang in onze kinderdagverblijfgroep.

Visie op kinderopvang

Kinderopvang is één van de opvoedsituaties waar een kind mee te maken kan krijgen, buiten het gezin en school. Wij zien de kinderopvang in het algemeen, doch zeker de door ons geboden kinderopvang, als leer- en leefomgeving waarbij wij actief participeren in het leven van een kind en een ondersteunende rol hebben als medeopvoeders van de ouders.

Kinderopvang is van meerwaarde voor het kind omdat het in aanraking komt met andere kinderen in verschillende leeftijden waar het van kan leren en deelneemt in een groep waar professionals kinderen uitdagen en het kind belangrijke competenties voor zijn verdere leven kan ontwikkelen.

Visie op PeuterSpelen

PeuterSpelen is als voorschoolse voorziening van meerwaarde voor kinderen om kennis te maken op een speelse manier met materialen die diverse ontwikkelgebieden prikkelen en te spelen en te leren met en van andere kinderen.

PeuterSpelen biedt een uitdagende omgeving waarin iedere peuter zich in zijn/haar eigen tempo kan ontwikkelen.

Visie op opvoeden

Opvoeden is investeren in een kind om het voor te bereiden op een zelfstandig bestaan.

Opgroeien en opvoeden is een uitdagend proces waar alle betrokkenen steeds weer leren.

Opvoeden is kinderen mee te laten doen, te kijken en luisteren naar wat een kind nodig heeft, de beste ontwikkelingskansen creëren en kinderen uitdagen zijn competenties te gebruiken en verder te ontwikkelen wat er in de basis al is en leren aanpassen in bepaalde contexten.

Wij hangen niet één theorie aan als leidraad voor onze pedagogische handelingen. Het is een mengmoes van het beste uit stromingen zoals de antroposofie (leven met het jaar, dichtbij de natuur, holistische benadering mens, procesgericht, creativiteit) en Reggio Emilia/Malaguzzi (ieder kind is uniek, luisteren en aansluiten bij het kind, uitgaan van wat het kind wel kan).

Kinderen leren op hun eigen manier en in hun eigen tempo. Ieder kind brengt iets unieks in en het is onze taak als opvoeders om talenten te ontdekken, aan te sluiten vanuit een holistische benadering bij ieder kind en het kind te helpen een volgende stap te kunnen nemen en te geven wat het nodig heeft (niet altijd wat het wil). We hebben respect voor de autonomie van het kind.

Bijlage 5. Ziekte van Kinderen

Ziekte van kinderen

Algemene stelregels:

- Een ziek kind het meest gebaat is bij verzorging van zijn/haar eigen ouders.
- Een ziek kind wordt niet gebracht naar de Kindertuin.
- Er wordt melding gedaan door ouders over aard van ziekte.

Criteria om kinderen te komen halen/niet te brengen:

- Als een kind te ziek is om aan dagprogramma deel te nemen;
- Wanneer het kind te intensieve begeleiding nodig heeft van de pedagogisch medewerker;
- Als het de gezondheid van andere kinderen of pedagogisch medewerkers in gevaar brengt;
- Koorts is géén graadmeter, maar wel het oordeel van de pedagogisch medewerker;
- Als het kind niet naar buiten kan.

Er zal altijd overleg plaats vinden. Voor meer informatie zie regels rondom ziekte van kinderen en medicijnverstrekking, zie aanhangsel ziektebeleid en het medicijnformulier (dd. Dec 2012)

Wij verstrekken in principe geen medicijnen. Indien noodzakelijk, op voorschrift van de (huis)arts kunnen ouders een medicijnformulier invullen en overleggen met de dienstdoende pedagogisch medewerker. Ouders kunnen deze ook van tevoren zorgvuldig invullen na het downloaden via onze website www.kindertuin.nu/beleid.

De verantwoordelijkheid blijft nadrukkelijk bij ouders. Ouders tekenen hiervoor.

Bij afwezigheid van het kind horen wij dat graag vóór 08.30 uur telefonisch zodat wij daar rekening mee kunnen houden in ons dagprogramma.

Bijlage 6. Aanhangsel Medicijnverstrekking Ziektebeleid

Disclaimer Medicijnverstrekking Ziektebeleid Kindertuin

Zoals omschreven in het pedagogisch beleid verstrekt de Kindertuin geen medicijnen aan bezoekende kinderen.

Ouders mogen altijd, op afspraak, tussendoor komen om medicijnen toe te dienen, wanneer de pedagogisch medewerker het verzoek tot medicijnverstrekking afwijst of de ouders het medicijn liever zelf toedienen aan het betreffende kind.

De dienstdoende pedagogisch medewerker is gerechtigd het verzoek van ouders af te wijzen, ook wanneer aan onderstaande eisen wordt voldaan.

- Dit formulier dient volledig ingevuld te worden per medicijn per dag.
- Het niet toedienen of verkeerd toedienen van medicijnen kan niet lijden tot een levensbedreigende situatie.
- Uit handen geven van toediening van medicatie aan een pedagogisch medewerker is niet het overdragen van de verantwoordelijkheid. Ouders blijven verantwoordelijk.
- De pedagogisch medewerker is niet bevoegd om medische handelingen uit te voeren.
- De Wet BIG is slechts van toepassing op medische handelingen die beroepsmatig worden verricht. In noodsituaties wordt iedereen geacht naar beste vermogen te handelen en kan het verrichten van een voorbehouden handeling in strijd met de wet zelfs noodzakelijk zijn. In dat geval is er sprake van overmacht en levert hulpverlening geen strafbaar feit op.
- Ouders geven het, door een arts voorgeschreven, medicijn mee in originele verpakking.
- De Kindertuin en haar pedagogisch medewerkers zijn niet verantwoordelijk voor eventuele bijwerkingen die kunnen optreden na toedienen, niet toedienen of verkeerd toedienen van medicijnen aan het betreffende kind.

Overeenkomst gebruik medicijnen	Datum (alleen voor vandaag):
Hierbij geeft ouder toestemming om zijn/haar kind hieronder genoemd medicijn toe te dienen en heeft kennisgenomen van bovenstaande disclaimer. Het medicijn wordt toegediend volgens doktersvoorschrift (zie etiket originele verpakking).	Naam ouder:
Naam voorgeschreven medicijn:	Naam kind:
Tijdstip toediening (bij voorkeur):	
Wijze van toediening (neus, mond, huid e.d.):	
Hoeveelheid (in ml of stuks, gram e.d.):	
Bijzondere aanwijzingen (voor/na het eten, met/zonder melkproduct etc.):	
Bewaarwijze medicatie:	
Naam behandelend arts:	Telefoonnummer behandelend arts:
Voor akkoord met disclaimer ondertekening door de ouder. Handtekening en datum:	

In ontvangst genomen door pedagogisch medewerker (paraaf).	
--	--

Medicijn toegediend op:		
Tijdstip en paraaf:	Tijdstip en paraaf:	Tijdstip en paraaf:

Bijlage 7. Sociaal-emotionele ontwikkeling

Belangrijke aspecten voor een gunstig sociaal-emotionele ontwikkeling zijn:

- Zelfvertrouwen/eigenwaarde;
- Groepsopvang;
- Grenzen aangeven;
- Omgaan met emoties;
- Omgaan met conflicten.

Zelfvertrouwen & eigenwaarde

Ieder kind is welkom. Ieder kind brengt iets bijzonders in de groep in. Dat stralen we uit naar de kinderen om het zelfvertrouwen zo gunstig mogelijke ontwikkelomstandigheden te geven. Er zijn geen oordelen, alleen waarneming. Naar aanleiding van wat we waarnemen kunnen we kinderen nieuwe oplossingen bieden in gedrag als dat wenselijk is voor zijn/haar welzijn en dat van andere kinderen.

Loskoppelen van gedrag en persoon is een methode die wij gebruiken bij aanpakken van niet-wenselijk gedrag. Het doet geen afbreuk aan de persoon, het kind in kwestie. Het zegt iets over wat hij doet/ge-drag. Wij bieden altijd een alternatief voor gedrag dat onwenselijk of storend is in de groep.

Kleine praktische opdrachtjes of activiteiten werken als stimulans en groei van eigenwaarde.

Groepsopvang

Er is door de Kindertuin gekozen voor PeuterSpeelochtenden voor kinderen in de leeftijd 2 tot 4 jaar, waarbij de maximale groepsgrootte 16 peuters is.

Uitgangspunt hiervoor is dat kinderen van elkaar leren, sterker nog, anderen nodig hebben om zelf verder te komen.

Alle kinderen zijn gelijkwaardig. Respect hebben voor elkaar is belangrijk, net als respect voor dingen in je omgeving (zie onder randvoorwaarden opvang kopje Groeps-grootte & Groepsindeling).

We zijn van mening dat twee ochtenden PeuterSpelen een ideale voorbereiding biedt om de stap naar school te gaan maken als kinderen 4 jaar zijn.

PeuterSpelen biedt kinderen de mogelijkheid te spelen met leeftijdsgenootjes, die je straks ook weer op de basisschool tegenkomt en de overgang naar school makkelijker maakt. In een groep leer je van elkaar en doe je spelenderwijs, in een veilige omgeving, vaardigheden op en ga je uitdagingen aan die bijdragen aan zelfredzaam leren worden, je vrij te durven bewegen tussen andere kinderen en leer je dingen op diverse ontwikkelgebieden als motoriek, spraak en rekenen, cognitieve bagage en sociaal emotionele ontwikkeling.

We sluiten te zijner tijd aan bij de Kanjertraining die op school als basis geldt in de omgang met elkaar en het creëren van onderling vertrouwen in groepen en respect voor elkaar.

Grenzen aangeven

Als we het over grenzen hebben, bedoelen we grenzen in *ruimtelijke* zin. Bijvoorbeeld dat je veilig een puzzel kunt maken zonder dat er door anderen overheen gerend wordt.

Zintuiglijke grenzen in de zin van grenzen aan prikkels die een peuter kan verwerken.

Ook *fysieke* grenzen in de zin van knuffelen, verdriet uiten, kliederen, stoeien en herrie maken. Dit zijn de grenzen waar we iets verder op in gaan omdat er over gecommuniceerd moet worden met kinderen om duidelijkheid te scheppen om niet over elkaars grenzen te gaan.

We volgen een aantal richtlijnen bij het aangeven van grenzen:

- De beroepskracht is eerlijk en oprecht. We spreken in korte zinnen in de ik-vorm.
- We passen ons verbaal aan bij de ontwikkeling van het kind en taal en lichaamstaal komen overeen (duidelijkheid).
- We maken contact op ooghoogte en houden eventueel de handen van het kind even in onze handen, we noemen de naam van het kind. We vragen en geven hiermee onverdeelde aandacht.

- We zijn consequent, dat vermindert de prikkel om grenzen steeds te onderzoeken, geeft rust en veiligheid.
- Onderhandelen doen we niet. We werken vanuit kracht en niet vanuit macht. Kinderen krijgen bij ons onvoorwaardelijke steun.
- Kinderen krijgen van ons altijd wat ze nodig hebben, niet altijd wat ze willen.
- Soms is het beter om een kind even uit een situatie te halen die te veel prikkelt c.q. verleidt om over grenzen te gaan (time-out). Dit vertellen we neutraal aan het kind. Achteraf wordt daar met het kind over gepraat.
- Kinderen worden geknuffeld wanneer kinderen aangeven dat ze daar behoefte aan hebben, bijvoorbeeld om te troosten. Geven van kusjes bij afscheid nemen of binnenkomst is geen must. Gedag zeggen (en begroeten bij binnenkomst) vinden wij respectvol genoeg.
- We vragen aan kinderen bij bijvoorbeeld yoga of ze aangeraakt willen worden voor een massagospelletje zoals "hansje pansje kevertje". Wij respecteren hun antwoord.
- Wij hanteren de "ondergoedregel" om aan kinderen duidelijk te maken dat ze baas zijn over eigen lijf. Zie http://www.underwearrule.org/underwear_nl.asp Deze regel maakt deel uit van ons Protocol Kindermishandeling.

Omgaan met emoties

Kinderen zijn gevoelig voor emoties en sfeer in de groep. Daar zijn we ons zeer van bewust. Kinderen kunnen nog niet altijd verwoorden wat er is en nog niet scheiden wat van zichzelf is en wat niet. Om zelfvertrouwen te ontwikkelen is nodig te leren wat van jou is en wat niet, te leren dat je er mag zijn met je emoties en er een veilige manier is ze te ontladen. Zoals bijvoorbeeld creativiteit, rollenspel, muziek en beweging.

Peuters hebben met name fysiek de behoefte om te ontladen bij voorkeur buiten te rennen en spelen.

Emoties horen bij het leven, ze krijgen aandacht bij de Kindertuin en we benoemen ze.

Conflictsituaties

De Kindertuin vindt het belangrijk kinderen te stimuleren sociaal wenselijk gedrag te vertonen. Dat doen we door complimenten te geven (wenselijke situatie) en door alternatieven aan te reiken op momenten in een niet-wenselijke situatie. Een alternatief geven of benoemen wat gewenst is, leert kinderen kijken naar zichzelf en hun omgeving. Voorbeeld: "ga maar even op de grond springen" is het positief tegenovergestelde van "nee, niet op de bank springen".

We begeleiden conflictsituaties tussen jonge kinderen of kinderen van ongelijke leeftijden totdat we er zeker van zijn dat ze de sociale vaardigheden bezitten om het zelf op te lossen of zich voldoende bewust zijn (en handelen) naar de groepsregels. Ook dan observeren we nog, maar dan van de zijlijn.

Doet er zich een conflict voor tussen kinderen buiten ons gezichtsveld krijgen de kinderen de gelegenheid om apart van elkaar de gebeurtenis te verwerken. Van conflicten leren kinderen over hun eigen verwachtingen en belangen en die van een ander.

Er kunnen zich conflictsituaties in bredere zin voordoen waarvoor we verwijzen naar ons protocol Agressie en het ons protocol Kindermishandeling, waarbij de Meldcode branche breed ons uitgangspunt is.

Bijlage 8. Protocol Agressie

1. Inhoud Protocol agressie & geweld van de Kindertuin	
1. Inhoud Protocol	pagina 2
2. Inleiding en Aanleiding van dit protocol	pagina 3
3. Wat verstaan we onder agressie	pagina 3
3a. verbaal geweld	pagina 3
3b. fysiek geweld	pagina 3
3c. discriminatie	pagina 3
4d. seksuele intimidatie	pagina 3
4e. overige intimidatie	pagina 3
4. Hoe herken je agressie	pagina 4
5. Gedragsregels	pagina 4
5a. gedragsregels medewerkers	pagina 4
5b. gedragsregels klanten/bezoekers	pagina 4
6. Algemene uitgangspunten	
hoe te handelen bij agressie	pagina 4
6a. klant bezigt dreigende taal over telefoon	pagina 5
6b. klant bedreigt schriftelijk	pagina 5
6c. klant staat voor de deur en begint dreigend	pagina 5
6d. klant bedreigt je op de groep	pagina 5
6e. klant bedreigt je buiten werktijd	pagina 5
7. Situaties met kinderen	pagina 6
8. Melden van een incident	pagina 6
9. Maatregelen	pagina 6
10. Gesprekken	pagina 6
Bijlage: Meldingsformulier Agressie en geweld	pagina 7+8

2. Inleiding en Aanleiding van dit protocol

Naar aanleiding van de Arbo risico-inventarisatie en teamvergaderingen zijn we een slag aan het maken bij de Kindertuin om procedures vast te leggen en verder te professionaliseren.

Agressie hoort niet bij ons werk was onze eerste gedachte. Toch zijn er dingen te bedenken die betrekking hebben op agressie in brede zin. Daarom is het goed om zaken te bespreken en te omschrijven in de relatie tussen personeel van de Kindertuin en klanten, zowel ouders als kinderen.

De Kindertuin is verantwoordelijk voor onder meer de wijze waarop medewerkers en klanten met elkaar omgaan en hecht er waarde aan dat iedere klant respectvol te woord wordt gestaan, waarop een medewerker ook een respectvolle benadering van de klant mag verlangen.

Wij hebben een aparte klachtenregeling wanneer een klant zich onheus bejegend voelt, zich benadeeld voelt of anderszins te kort gedaan voelt.

We vinden het van belang aandacht te besteden in dit protocol aan wat we preventief kunnen doen om ernstige agressie te voorkomen.

3. Wat verstaan we onder agressie

In dit protocol hanteren we de volgende definitie van agressie:

Agressie is gedrag wat iemand inzet om - bewust of onbewust - iets kapot te maken, een ander schade te berokkenen, en/of duidelijk te maken wat hij wel of niet wil. Het gedrag overschrijdt de grenzen van wat algemeen acceptabel is in dit soort situaties en roept gevoelens van angst, pijn, verdriet en/of boosheid bij de ander op.

We onderscheiden verschillende uitingsvormen van agressie.

a. Verbaal geweld

Onder verbaal geweld verstaan we grof taalgebruik, schreeuwen, schelden, vernederen, treiteren, pesten en valse beschuldigingen.

b. Fysiek geweld

Fysiek geweld kan gericht zijn tegen voorwerpen of tegen personen. We verstaan hier ook onder aan de ander zitten zonder dat dit gewenst is, waaronder duwen, trekken, slaan, vastgrijpen, vasthouden, schoppen, gooien met voorwerpen, vernielen van voorwerpen, fysiek hinderen, spugen, diefstal van eigendommen, verwonden, bijten of geven van kopstoot.

c. Discriminatie

Discriminerende taal en onderscheid maken in sekse, huidskleur, naar leeftijd of geloofsovertuiging, seksuele geaardheid valt ook onder agressie.

d. Seksuele intimidatie

Onder seksuele intimidatie verstaan we seksueel getinte opmerkingen, nafluiten, seksuele handtastelijkheden, gebruik van seksueel getinte teksten in sociale media, (seksuele) chantage, aanranding en verkrachting.

e. Overige intimidatie

Onder overige intimidatie verstaan we dreigen, bedreigen, onder druk zetten, chanteren, bekladden, dreigbrieven of berichten in sociale media, betrekken gezinsleden van persoon in kwestie, stalken, achtervolgen, bommelding of wapengebruik.

4. Hoe herken je agressie

Het voorkomen van agressie incidenten is van belang. Meestal is agressief gedrag van klanten een uiting van onmacht en/of frustratie. Dat is niet goed te praten, maar het is belangrijk verbale en non-verbale communicatie te herkennen als dat kan duiden op potentieel agressief gedrag.

We herkennen dan:

- Een rood gelaat
- Zichtbaar zweten
- Gebalde vuisten
- Verstrakt gezicht
- Grijnzend gezicht
- Overdreven- of gewelddadige bewegingen
- Stemverheffing
- Vlugge ademhaling
- Misprijzende blik
- Woedende oogopslag
- Zich persoonlijk opdringen

5. Gedragsregels

a. Gedragsregels van medewerkers

Wij houden een aantal basisregels in acht bij contact met klanten, waarvan een preventieve werking kan uitgaan ter voorkoming van agressief gedrag van een klant

- Wees vriendelijk en beleefd
- Wees servicegericht; beantwoord vragen en los eventuele problemen zo snel mogelijk op
- Luister naar de klant, toon begrip en interesse en probeer te achterhalen wat er gewenst wordt door de klant en waar de behoefte het meeste ligt
- Maak heldere afspraken en kom die ook na
- Bied klanten hulp
- Voer een gesprek waar mogelijk niet op de groep maar op de gang (ga niet uit het zicht van de kinderen of collega's)
- Voer geen gesprekken met collega's over kinderen of ouders in het bijzijn van ouders en kinderen
- Geef het goede voorbeeld
- Geef je grenzen op tijd aan
- Vraag hulp aan collega of verwijs door

b. Gedragsregels klanten Kindertuin en/of bezoekers

Wij verwachten respectvol tegemoet getreden te worden door onze klanten en bezoekers. Bij onacceptabel- en/of grensoverschrijdend gedrag wordt de klant hier op aangesproken. Maatregelen beschrijven we aan de hand van situaties.

6. Algemene uitgangspunten

Bij agressief gedrag van een klant/ bezoeker passen wij de volgende gedragsregels toe:

- Blijf kalm en beleefd, maar wel een vastberaden houding aannemen
- Ga niet mee in emotie van de klant, ga niet terug schreeuwen of schelden
- Onderschat de klant niet, en ga geen discussie aan
- Hou voldoende fysieke afstand, kies positie zodat je klant kunt ontwijken
- Hou gebruiksvoorwerpen zoals potloden e.d. buiten bereik van klant
- Probeer zelf elke agressieve of provocerende houding te vermijden (gekreunde armen, handen op de heupen gefixeerde oogopslag e.d.)
- Blijf integer, lieg nooit
- Praat op rustige toon
- Betrek klant bij het zoeken naar een oplossing, laat merken dat je luistert
- Zorg dat er een collega wordt gewaarschuwd
- Bel de meldkamer in ernstige gevallen zodat ze mee kunnen kijken
- Bel evt. 112 als het dusdanig bedreigend is
- Eigen veiligheid staat voorop. Laat de kinderen niet alleen

Wat te doen in bepaalde situaties met volwassen klanten/ ouders/ bezoekers:

a. **Klant bezigt dreigende taal of schreeuwt aan de telefoon**

- Geef aan dat je de klant niet kunt helpen als die zich zo opstelt
- Geen verbetering*
- Waarschuw dat gesprek verbroken wordt als dreigen of schreeuwen niet stopt

Geen verbetering

- Hang op
- Zorg dat je hulp vraagt bij collega of bel leidinggevende
- Meld het voorval
- Maak een inschatting van volgende stap van de klant en anticipeer daar op
- Informeer collega's

b. **De klant bedreigt schriftelijk en/of via sociale media en of mail, sms**

- Meld het voorval bij leidinggevende
- In overleg melden bij politie
- Maak een screenshot wanneer mogelijk en bewaar bewijsstukken

c. **De klant/ bezoeker staat aan de deur en begint al in de intercom met bedreigingen**

- Laat klant buiten staan
- Leg uit aan klant dat zijn gedrag niet gewenst is
- Roep intussen hulp intern
- Afhankelijk van reactie bel je politie

d. Klant bedreigt je in de groep

- Geef aan dat je de klant niet kunt helpen als hij /zij zich zo opstelt
Geen verbetering
- Onderbreek het gesprek en vraag de klant het gebouw te verlaten
- Ga in beeld staan van camera's
Klant doet dit niet
- Bel politie
- Waarschuw collega waar mogelijk in of rond het pand
- Doe berichtje uit wanneer mogelijk in groepsapp
- Bel leidinggevende
- Blijf bij de kinderen

e. Klant bedreigt je buiten werktijd op straat of bij je thuis

- Zoek de confrontatie niet op
- Blijf kalm
- Bel de politie
- Neem op met je dictafoon of film met camera (alleen geluid is ook voldoende)
- Stel collega's op de hoogte
- Overleg met leidinggevende wat te doen en huidige en eventuele volgende (te verwachten)situatie

7. Situaties met kinderen

Dan zijn er nog situaties te bedenken met kinderen waarbij agressie kan voorkomen.
Hierbij gelden zelfde preventieve- en gedragsregels ter voorkoming van escalatie.

Onacceptabel is voor ons het gedrag van een kind wanneer er uitlatingen gedaan worden die maken dat er voor andere kinderen een onveilige sfeer ontstaat.

Kinderen die over de grenzen van anderen gaan worden gecorrigeerd.
Met name fysieke bedreiging is moeilijk te hanteren in de groep.
Echter op een grote mond spreken wij kinderen ook aan.

Onacceptabel gedrag wordt met ouders besproken. Doet dit gedrag zich vaker voor en is het storend voor de groep dan zal dossier worden aangemaakt met o.a. turflijsten, observaties en gespreksnotities met ouders en kind en zou het kunnen zijn dat de plek door de Kindertuin voor het betreffende kind eenzijdig wordt opgezegd.

Meegewogen wordt de grens van aanspreekbaarheid van een kind, de gemoedstoestand van het kind en de achtergrond en context waarin het incident zich voordoet.

Voor de Kindertuin geldt dat het groepsbelang te allen tijde voor gaat op individuele belangen van kinderen. Zie hiervoor ook ons beleidsplan.

In dit kader zal bij aanmelding van gediagnosticeerde gedragsmoeilijke kinderen een uitgebreide intake plaatsvinden, informatie worden verzameld, contact gelegd worden met de betreffende school en houdt de Kindertuin zich het recht voor, al dan niet met een proefperiode, het kind wel of niet te plaatsen.

8. Melden van incidenten

Het is voor ons belangrijk om de incidenten in beeld te krijgen. Daarom hebben we een formulier ontwikkeld, zoals het formulier dat wij gebruiken voor registratie van (bijna) ongelukken. Het was de inzet om e.e.a. te combineren, echter agressie is toch een andere tak van sport die speciale aandacht vraagt en dus een speciaal formulier.

9. Maatregelen

Agressief en/of gewelddadig gedrag kunnen wij niet tolereren en zal worden gesanctioneerd.

De sancties kunnen variëren, ingeschat naar aanleiding van de aard van het incident, of het vaker voorgekomen is en welke schade er is ontstaan.

De sancties waaraan gedacht kan worden zijn een schriftelijke waarschuwing, melding en/of aangifte bij de politie, ontzegging toegang tot het gebouw, opzegging van de kinderopvangplek van het kind, melding bij instanties.

Indien er schade is ontstaan zal een traject worden ingezet via de rechtsbijstand, dan wel via buro Slachtofferhulp en/of Politie aan het adres van de agressor.

10. Gesprekken

Met betrokken medewerker wordt direct na het incident een gesprek gepland waarin medewerker zijn/haar verhaal kwijt kan aan de leidinggevende.

Volgend gesprek vindt de volgende werkdag van de medewerker plaats.

Binnen een maand vindt nog een gesprek plaats, in overleg en naar behoefte van de medewerker.

Via de arbodienst bestaat de mogelijkheid tot inschakelen van hulp.

Via slachtofferhulp zijn openingen voor gespecialiseerde zorg. Dit zal ook via de politie/wijkagent kunnen worden ingezet.

Wanneer er aanleiding voor is zal de betrokken agressor uitgenodigd worden een en ander toe te lichten. Dit hoeft echter niet door de leidinggevende van de Kindertuin te gebeuren, kan worden overlegd met de wijkagent en/of dienstdoende politieagent.

In het werkoverleg van de Kindertuin worden incidenten besproken.

Incidenten in het kader van dit protocol worden door de leidinggevende gebundeld en vastgelegd. Vervolgens kan dit worden meegenomen in de RIE van de Kindertuin.

De behoefte aan trainingen naar aanleiding van incidenten zal worden besproken in de werkoverleggen en losgekoppeld van de betrokken medewerker, maar breed getrokken om het draagvlak te vergroten en de saamhorigheid binnen het team te bevorderen.

Meldingsformulier AGRESSIE EN/OF GEWELD

(in te vullen door betrokken medewerker van de Kindertuin met leidinggevende)

Naam betrokkene:	
Datum incident:	
Locatie van het incident:	
Tijdstip van het incident:	
Ingevuld door:	Invuldatum:

Het incident betreft (omcirkel wat van toepassing is):

Verbale agressie aan telefoon/ (verbale) agressie gericht tegen medewerker(s)/ (verbale) agressie gericht tegen materialen/ dreiging met geweld/ discriminatie/ anders:

Concreet werd het volgende gedrag vertoond door agressor (kruis aan wat van toepassing is):

- ☐ Pesten, schelden, treiteren, verwijten maken etc.
- ☐ Discrimineren
- ☐ Dreigen in het algemeen
- ☐ Dreigen met geweld
- ☐ Dreigen met voorwerp (bv. "ik steek je neer")
- ☐ Smijten met deuren, papieren e.d.
- ☐ (Poging tot) vernieling
- ☐ Seksistische opmerkingen
- ☐ Handtastelijkheden
- ☐ Seksueel getinte toenadering
- ☐ Diefstal
- ☐ Anders, namelijk:

Omschrijving incident in eigen woorden zo objectief mogelijk:

Wat was de aanleiding van het incident?

Wat heb je zelf gedaan in deze situatie?

Is er assistentie gevraagd (omcirkel wat van toepassing is): ja/ nee
Van wie werd assistentie gevraagd?
Is er assistentie gekregen?
Is er aangifte gedaan (omcirkel wat van toepassing is) ja / nee
Door wie is aangifte gedaan?
Zijn er gegevens bekend van agressor, zo ja noteer naam, adres etc.
Was er sprake van recidive? Ja/ nee
Is er schade ontstaan? (Persoonlijk letsel of materiele schade, arbeidsongeschiktheid ed.)
Welke acties zijn ondernomen?
Is er advies ingewonnen bij de politie?
Wordt advies overgenomen?
Welke maatregel(en) worden getroffen?
Welke behoefte heeft betrokken medewerker: ○ Gesprek met leidinggevende ○ Aangifte politie ○ Vergoeding schade ○ Ondersteuning Slachtofferhulp ○ Anders, nl:
Andere zaken die niet aan bod geweest zijn maar wel van belang om dit incident goed te beoordelen:

Bijlage 9. Hoe leert u een kind De Ondergoedregel?

De Ondergoedregel is ontwikkeld om ouders en verzorgers te helpen om een gesprek aan te gaan met hun kinderen. Het kan een effectieve manier zijn om seksueel misbruik te voorkomen.

De Ondergoedregel heeft 5 belangrijke aspecten.

1.

Leer uw kind De Ondergoedregel.

Ongeveer één op de vijf kinderen is slachtoffer van seksueel geweld, waaronder seksueel misbruik. U kunt helpen voorkomen dat het uw kind overkomt. Leer uw kind De Ondergoedregel.

De Ondergoedregel

De Ondergoedregel is een eenvoudige richtlijn die ouders helpt om kinderen uit te leggen waar ze door anderen niet mogen worden aangeraakt, hoe ze kunnen reageren en waar ze hulp kunnen zoeken.

Wat is De Ondergoedregel? Heel eenvoudig: anderen mogen een kind niet aanraken op plekken die normaal gesproken met ondergoed zijn bedekt. En kinderen mogen anderen daar ook niet zomaar aanraken.

De Ondergoedregel helpt ook om kinderen uit te leggen dat zij de baas over hun eigen lichaam zijn, dat er goede en slechte geheimen bestaan en dat er goede en slechte manieren van aanraken bestaan.

Hoe leert u een kind De Ondergoedregel? 2

Waarom De Ondergoedregel? 5

Wat te doen als u misbruik vermoedt 6

Waar vindt u materialen en informatie? 7

Hoe leert u een kind De Ondergoedregel?

De Ondergoedregel is ontwikkeld om ouders en verzorgers te helpen om een gesprek aan te gaan met hun kinderen. Het kan een effectieve manier zijn om seksueel misbruik te voorkomen.

De Ondergoedregel heeft 5 belangrijke aspecten.

1. Je bent de baas over je eigen lichaam

Kinderen moeten leren dat ze de baas zijn over hun eigen lichaam en dat niemand ze mag aanraken zonder hun toestemming. Open en directe communicatie op jonge leeftijd over seksualiteit en "intieme lichaamsdelen", waarbij geslachtsdelen en andere lichaamsdelen bij de juiste naam worden genoemd, kan kinderen helpen om te begrijpen wat wel en niet mag. Kinderen hebben het recht om een kus of een aanraking te weigeren, zelfs van iemand van wie ze houden. Ook moeten kinderen leren om meteen "Nee" te zeggen tegen ongepast lichamelijk contact, om weg te gaan als een situatie onveilig voelt en hierover te praten met een volwassene die ze vertrouwen. Het is belangrijk om te benadrukken dat kinderen moeten aandringen totdat iemand het serieus neemt.

In het boek vraagt de hand steeds om toestemming als hij Kiko ergens wil aanraken. Kiko verleent die toestemming. Maar als de hand onder het ondergoed wil aanraken zegt Kiko "Nee". Als ouder of verzorger kun je deze passage gebruiken om kinderen uit te leggen dat je altijd "Nee" mag zeggen.

2. Goed aanraken en slecht aanraken

Kinderen kunnen niet altijd herkennen wanneer aanraken gepast of ongepast is. Vertel ze dat het niet OK is als iemand naar hun geslachtsdelen kijkt of hun geslachtsdelen aanraakt. Vertel ze ook dat het niet OK is als iemand ze vraagt om naar andermans geslachtsdelen te kijken of ze aan te raken. De Ondergoedregel geeft kinderen een heldere grens die ze makkelijk kunnen onthouden: hun ondergoed. Ook helpt de regel volwassenen om met kinderen in gesprek te gaan. Als kinderen niet zeker zijn of het gedrag van iemand anders acceptabel is, moeten ze een volwassene die ze kunnen vertrouwen om hulp vragen.

In het boek weigert Kiko om zich te laten aanraken onder het ondergoed. Ouders of verzorgers kunnen uitleggen dat bepaalde volwassenen (bijvoorbeeld de ouders, verzorgers of artsen) een kind daar soms moeten aanraken, maar dat ze vooral "Nee" moeten durven zeggen in situaties waarin ze zich ongemakkelijk voelen.

3. Goede en slechte geheimen

Iemand die een kind misbruikt, vraagt het kind vaak om dit geheim te houden. Daarom is het belangrijk dat kinderen het verschil leren kennen tussen goede en slechte geheimen. Als een geheim kinderen angstig, ongemakkelijk, bang of verdrietig maakt, is het een slecht geheim dat ze niet voor zichzelf moeten houden. Ze moeten het delen met een volwassene die zij vertrouwen (ouder, leerkracht, politieagent, arts).

In het boek moedigt de hand Kiko aan om 'Nee' te zeggen als iemand Kiko op een ongepaste manier wil aanraken. Deze passage kan worden gebruikt om het verschil uit te leggen tussen een goed geheim (bijvoorbeeld een verrassingsfeestje) en een slecht geheim (iets wat een kind verdrietig of angstig maakt). Ouders of verzorgers moeten kinderen aanmoedigen om slechte geheimen met ze te delen.

4. Preventie en bescherming: de verantwoordelijkheid van volwassenen

Als een kind misbruikt wordt, voelt het schaamte, schuld en angst. Volwassenen moeten daarom voorkomen dat er bij kinderen taboes rond seksualiteit ontstaan en zorgen dat kinderen weten waar ze terecht kunnen als ze zich bezorgd, angstig of verdrietig voelen. Kinderen kunnen aanvoelen dat ze iets hebben meegemaakt dat niet in orde is. Volwassenen moeten hier alert op zijn en open staan voor de gevoelens en het gedrag van kinderen. Er kunnen goede redenen zijn waarom een kind contact met een bepaalde volwassene of een ander kind uit de weg gaat. Dit moet gerespecteerd worden en kinderen moeten weten dat ze hierover altijd met hun ouders of verzorgers kunnen praten.

De hand in het boek is Kiko's vriend. Volwassenen zijn er om kinderen in hun dagelijkse leven te helpen. De preventie van seksueel geweld is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van volwassenen. Het is belangrijk te vermijden dat de last hiervan niet op de schouders van kinderen terecht komt.

5. Andere nuttige tips bij De Ondergoedregel

Vertellen en melden

Kinderen moeten weten op welke volwassenen ze kunnen vertrouwen en tegen wie ze kunnen praten als dat nodig is. Help kinderen om deze volwassenen uit te kiezen. Eén van deze volwassenen dient bij het kind te wonen. De andere dient buiten de directe gezinssituatie te staan. Kinderen moeten weten hoe ze hulp kunnen zoeken bij deze groep van vertrouwenspersonen.

Bekende daders

Als een kind wordt misbruikt dan gebeurt dat meestal door een bekende van het kind. Voor jonge kinderen is het extra moeilijk om te bevatten dat een bekende misbruik zou kunnen plegen. Wees bewust van de subtiele manieren die mensen, die een kind willen misbruiken, gebruiken om langzaam het vertrouwen van een kind te winnen. Leer kinderen dat ze het hun ouders of verzorgers vertellen als iemand ze kadootjes geeft, vraagt om dingen geheim te houden of probeert om met ze alleen te zijn.

Onbekende daders

In enkele gevallen is iemand die een kind misbruikt een onbekende. Leer kinderen eenvoudige regels over de omgang met vreemden: stap nooit bij een vreemde in de auto en neem nooit geschenken of uitnodigingen van een vreemde aan.

Hulp

Kinderen moeten weten dat er professionals zijn die speciale steun kunnen bieden (leerkrachten, maatschappelijk werkers, ombudspersonen, artsen, schoolpsychologen, de politie) en dat er telefonische hulplijnen zijn waar kinderen om advies kunnen vragen.

Waarom de Ondergoedregel?

Ongeveer één op de vijf kinderen is slachtoffer van een vorm van seksueel geweld of seksueel misbruik. Dit overkomt kinderen van elk geslacht, elke leeftijd, elke huidskleur, elke sociale klasse en elke religie. De dader is vaak iemand die het kind kent en vertrouwt. De dader kan ook een kind zijn.

U kunt helpen voorkomen dat dit uw kind overkomt.

Goede communicatie met kinderen is essentieel. Hiervoor zijn openheid en duidelijkheid belangrijk evenals een vriendelijke, niet-bedreigende sfeer.

De Ondergoedregel kan u hierbij helpen.

Kinderen zijn nooit te jong om De Ondergoedregel te leren, omdat misbruik op elke leeftijd kan plaatsvinden.

As u het ongemakkelijk vindt om over dit onderwerp met een kind te praten, bedenk dan dat het voor u als volwassene waarschijnlijk moeilijker is dan voor een kind.

Wat te doen als u misbruik vermoedt?

Als u vermoedt dat uw kind is misbruikt, is het heel belangrijk dat u niet kwaad wordt en dat u uw kind niet het gevoel geeft dat het iets fout heeft gedaan.

Geef uw kind ook niet het gevoel dat het ondervraagd wordt. U kunt vragen wat er is gebeurd, wanneer er iets is gebeurd en met wie er iets is gebeurd. Maar vraag niet waarom het is gebeurd.

Probeer niet overstuur te raken waar het kind bij is. Kinderen voelen zich gemakkelijk schuldig en kunnen dan informatie achterhouden.

Trek niet te snel conclusies uit beperkte of onduidelijke informatie. Stel uw kind gerust door te zeggen dat u er iets aan gaat doen en neem contact op met bijvoorbeeld een psycholoog, een specialist in zorg of bijstand aan kinderen, een arts, een maatschappelijk werker) of de politie..

In sommige landen bestaan speciale hulplijnen en -centra voor kinderen die slachtoffer zijn geworden van seksueel geweld. Ook u kunt hier terecht voor advies. Neem contact op als u seksueel geweld tegen uw kind vermoedt.

Waar vindt u materialen en informatie?

De Raad van Europa heeft materialen ontwikkeld om ouders te helpen bij het aanleren van de Ondergoedregel. Dit bestaat uit:

- Een spotje (animatiefilmpje)
- Een voorleesboek voor kinderen van 3 t/m 7 jaar
- Posters en ansichtkaarten

Al deze materialen kunnen worden gedownload op www.underwearrule.org
De Ondergoedregel maakt deel uit van de campagne 'Een op de Vijf' van de Raad van Europa tegen seksueel geweld tegen kinderen. Meer informatie over de overige preventiemaatregelen die de Raad stimuleert vindt u op: www.coe.int/oneinfive

Bijlage 10. Preventieve maatregelen Kindertuin Westzaan

Het protocol kindermishandeling en thema seksualiteit komen maandelijks op de teamvergaderingen ter sprake.

In de cyclus van werken met thema's komen ook intimiteit en seksualiteit voorbij gedurende het jaar en is een normaal onderwerp om te bespreken.

We bespreken in het team en met de kinderen in de groep gedragsregels. Gedragsregels op de groepen worden regelmatig herhaald en aangepast wanneer nodig.

Alle seks, porno en websites die hiermee verband houden worden centraal geblokt.

Via vakliteratuur als vakblad Kinderopvang en uitgaven van Elsevier Gezondheidszorg zoals "doktertje spelen en zo" liggen voor handen als naslagwerk of ter inspiratie ter opbouw van thema's of discussie opdrachten voor het team.

"De ondergoedregel" is onderdeel van thema en ouders worden geïnformeerd via onze site.

Basisafspraken team Kindertuin:

Afspraken bespreken seksueel gedrag met kinderen/ouders en elkaar zijn onder andere:

- ♥ We leren kinderen de meest gangbare woorden voor geslachtsdelen en gebruiken piemel en vagina. We doen dat omdat wij elkaar anders niet begrijpen als kinderen willen vertellen wat ze hebben meegemaakt aan ons en bijvoorbeeld hele andere woorden gebruiken
- ♥ We leren kinderen dat er maar een paar mensen zijn die hen bloot mogen aanraken, zoals papa en mama en de dokter dat ze moeten vertellen aan ons als iemand dat wel doet
- ♥ We gebruiken de ondergoedregel om aan te geven waar de grens ligt en bespreken dat ieder de baas is over zijn/haar eigen lijf
- ♥ We leren kinderen nee te zeggen en te praten over dingen die ze niet willen en hun grens aan te geven
- ♥ We luisteren naar kinderen en praten eerlijk met hen
- ♥ We geven zelf het goede voorbeeld met grenzen stellen, respecteren van grenzen van anderen en hoe we reageren als iemand onze grens overschrijdt
- ♥ We gebruiken prentenboeken en spelletjes als ondersteuning in gesprekken en bij uitvoering van thema's om seksualiteit bespreekbaar te maken
- ♥ We maken bespreekbaar daar waar kinderen mee komen en moedigen kinderen aan geheimen die slecht voor ze voelen te delen met iemand die ze vertrouwen
- ♥ Bij massage & yoga lessen vragen we het kind of het aangeraakt wil worden door ander kind of door de pedagogisch medewerker, afhankelijk van de spelsituatie dat moment

Bijlage 11. Huidige situatie Meldcode procedure vermoeden van kindermishandeling

Nieuwe situatie Meldcode procedure vermoeden van kindermishandeling per 1-1-2019:

Zie ons Protocol Kindermishandeling voor uitwerking. In verband met de grootte van het document is dit geen bijlage.

(Bron: Basisdocument het afwegingskader in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling Ministerie Veiligheid& Justitie en ministerie VWS)

Bijlage 12. Beleid: Beeldmateriaal en 4 ogen principe

Beeldmateriaal & vierogenprincipe

De Kindertuin maakt regelmatig gebruik van foto en videomateriaal. Ouders ontvangen per WhatsApp of email zo nu en dan foto's van hun kind tijdens de opvang of wordt een foto in de portfolio's geplakt. In de nieuwsbrieven en de beleidsplannen wordt ook gebruik gemaakt van beeldmateriaal tijdens de opvang.

Nieuwe ouders wordt gevraagd bij inschrijving of ze er problemen mee hebben als foto's gebruikt worden voor de nieuwsbrieven, beleidsstukken en dergelijke. Vanzelfsprekend worden kinderen, waarvoor geen toestemming is gegeven om zijn/haar foto's te mogen gebruiken, niet getoond.

Per 1 juli 2013 geldt het "vierogenprincipe" in de kinderopvang, opgelegd door het Ministerie van Sociale zaken en Werkgelegenheid. Dat wil zo veel zeggen dat er altijd een volwassene moet kunnen meekijken of luisteren met een beroepskracht. Een beroepskracht mag nog steeds alleen op de groep staan, zolang er maar de mogelijkheid is om mee te kijken of luisteren. Dit geldt alleen voor de kinderdagverblijfsleeftijd vooralsnog. Dus ook op de PeuterSpelengroep.

Videocamera's zijn ondersteunend voor de Kindertuin. Derhalve worden er camera's ingezet op de groepen daarmee gewaakt over de veiligheid van kinderen en personeel. In het lokaal zijn veel ramen waardoor er door voorbijlopend personeel van school naar binnen gekeken kan worden.

Met de Oudercommissie en het team pedagogisch medewerkers is in april/mei 2013 afgesproken dat het beeldmateriaal alleen bij ernstige calamiteiten, waarvoor deze regeling is bedacht door de overheid, mag worden vrijgegeven, intern dan wel extern.

Ouders moeten zich hiervan bewust zijn en de Kindertuin zal er alles aan doen de privacywetgeving versus de voorwaarden rondom het vierogenprincipe respectvol toe te passen.

Het beleid hieromtrent zal derhalve in beweging zijn. Wij treden hierover in overleg met de Oudercommissie wanneer nodig of gewenst.

Bijlage 13. Registratieformulier ongevallen

Registratieformulier ongevallen

Datum ongeval | | | 20 .. Ingevuld door _____
 Datum registratie | | | 20 .. Volgnummer formulier _____

1 Welk kind was bij het ongeval betrokken?		7 Wat voor letsel heeft het kind opgelopen?	
Naam _____		☐ Botbreuk	
Leeftijd _____	Jaar _____	☐ Open wond	
Jongen / Meisje _____		☐ Schaafwond	
		☐ Kneuzing/bloeduitstorting	
2 Waren er andere personen (kind/leidster/ouder) bij het ongeval betrokken?		☐ Verstuijing/verzwikking/ontwrichting (bijvoorbeeld schouder uit de kom)	
☐ Ja, namelijk ... _____		☐ Anders, namelijk ... _____	
☐ Nee			
3 Waar vond het ongeval plaats?		8 Wat is het lichaamsdeel waaraan het kind letsel heeft opgelopen?	
☐ Speelplein / buiten	☐ Keuken	☐ Hoofd	
☐ Entree, garderobe, gang	☐ Berg / wasruimte	☐ Nek	
☐ Trap	☐ Kindertoilet	☐ Arm (inclusief schouders, sleutelbeen)	
☐ Leefruimte	☐ Volwassen toilet	☐ Romp (inclusief rug)	
☐ Slaapruimte	☐ Kantine	☐ Been (inclusief heup)	
☐ Anders, namelijk ... _____	☐ Kantoorruimte	☐ Anders, namelijk .. _____	
4 Hoe ontstond het letsel?		9 Is het kind naar aanleiding van het ongeval behandeld?	
☐ Ergens vanaf gevallen	☐ Gesneden of geprikt	☐ Nee	
☐ Gestruikeld/uitgegleden/verstapt	☐ Ergens aan gebrand	☐ Ja, door:	
☐ Ergens tegenaan gestoten of gebotst	☐ Vergiftiging	☐ BHV-er / EHBO-er	
☐ Ergens door geraakt	☐ (bijna) Verdrinking	☐ Huisarts	
☐ Onderling contact: stoeien, bijten, slaan, etc	☐ Anders, namelijk ... _____	☐ Spoedeisende Hulpafdeling van een ziekenhuis	
☐ Bekneld geraakt		☐ Opgenomen in een ziekenhuis	
		☐ Anders, namelijk ... _____	
5 Waar was het kind mee bezig?			

6 Beschrijf het ongeval in eigen woorden		10 Hoe kan het ongeval in de toekomst worden voorkomen?	
_____		_____	
_____		_____	
_____		_____	